

Una introducció a l'Advent-Nadal

Quan s'acosten les dates nadalenes el perill és repetir un altre Nadal com el que ens venen. Si “no fem res”, es converteix en una festa de regals, botigues il·luminades, vestits de festa, convits familiars i àpats... La proposta és: i si decidim preparar-lo? L'expectació plena de joia que tenim a l'esperar activament un fill/a en la nostra família (recordem-ho!) ens fa descobrir i assaborir molta més riquesa, tal i com ens ensenyava la guineu esperant el Petit Príncep.

Proposo agafar perspectiva des de lluny, i contemplar Jesús des de tres dimensions perquè aquest Advent pugui il·luminar-nos la millor forma de preparar el seu aniversari:

1) Jesús POBRE

Imagineu que sou uns empresaris molt rics que contracteu un matrimoni jove que ve d'un altre país llunyà. Casualment, just quan arriben aquí tenen una criatura i al no conèixer res us avisen per demanar on se'ls pot ajudar i allotjar per tenir aquest fill. Qui de vosaltres no els proporcionaria totes les facilitats?

Doncs en canvi Déu no sembla fer el mateix amb Josep i Maria, que han d'espavilar-se enmig de pobresa i exclusió... no sembla cruel?

Canviem ara “d'ulleres”: en el s.I hi havia moltes famílies de diferent status, unes poderoses en l'Imperi, altres de molta reputació en el Temple, i una gran multitud de gent senzilla o fins i tot pobra. I Déu escull entrar en la història a través d'una família ben pobra... no ens vol comunicar, amb això, alguna cosa important?

Com ho sabem que eren pobres, Maria i Josep? N'hi ha forces pistes, a l'evangeli:

- La primera pobresa ja era ser súbdits de l'Imperi: així com avui mesuren els músculs d'un poble amb el pressupost pel seu exèrcit i la possibilitat de llançar míssils, en aquell temps ho mesuraven fent un cens i veient la capacitat bèl·lica que tenien. Segons Lluc, Josep i Maria anaven a Betlem a inscriure's al cens, signe de viure subjugats al poder.
- També Lluc ens diu que s'allotgen en un hostal (no hem de pensar en una mena de taberna gran, sinó que sembla ser un indret públic excavat a la roca on allotjar una família gran que estigui de pas pel poble, amb una galeria dins on posar-hi animals. “No trobaren lloc” ni en aquell espai, de manera que els enviaren al fons amb els animals. Aquesta exclusió i situació miserable no sembla accidental: sigui el que sigui “l'àngel” que parla als pastors, els assegura que “trobaran un infant faixat en bolquers i posat en una menjadora”. Això indica que res ha “trencat” el pla de Déu, sinó que aquest (això representa l'àngel) era precisament que el seu naixement fos ben a prop dels últims.
- Mateu ens relata que just després del naixement la sagrada família ja va haver d'emigrar com a refugiats a Egipte. Avui dia parlem d'immigrants al CIE, de refugiats de Síria que Europa no vol acollir... on naixeria Jesús avui?
- L'evangeli de Lluc ens diu que després de complir-se els dies de la purificació, presentaren el nen al Temple. Tot i que no sembla un detall que porti res, l'evangelista insisteix en explicitar que “havien d'oferir en sacrifici, tal com diu la Llei del Senyor, un parell de tórtres o dos colomins”. De fet, Levític 12, 8 indica clarament que només per als més pobres es permetia no oferir un anyell sinó “dues tórtres o dos colomins”.

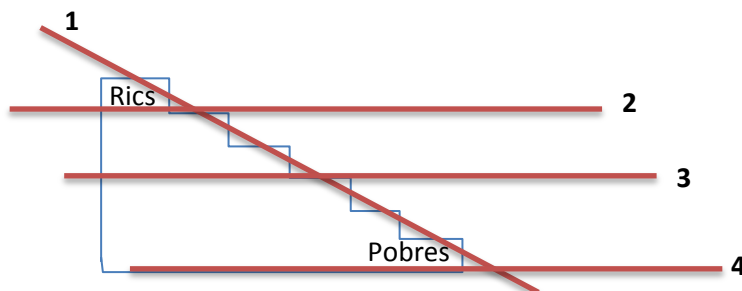
- Josep, a més, era artesà/manobra/fuster (Mc 6,3), un ofici ben humil.
- ...

En el temps de Jesús la pobresa era llegida com una maledicció de Déu: “si no tens recursos és que alguna cosa dolenta deus haver fet tu o els teus avantpassats, perquè Déu no et beneeix amb abundància”. Des d’aquesta perspectiva, l’elecció de Déu de néixer en una família pobra pren molt més relleu, trencant aquesta maledicció i capgirant-la: són ells precisament els preferits de Déu.

Jesús mateix passa per tres moments que, pel fet de ser tant humiliants, els acredita històricament (ningú que estimés un amic escriuria una biografia amb capítols que l’humilien, si no fos veritat!):

- El **pessebre**, aquest naixement entre els exclosos i pobres
- El **baptisme**, aquesta elecció de Jesús de començar la seva vida pública posant-se a l’altura dels pecadors i gent de mala vida, els més mal vistos.
- La **creu**, la condemna més vexatòria per exhibir els cossos nus i per la crueltat de l’asfixia, però sobretot pel fet que segons la Torà “tot home penjat en un patíbul és un maleït de Déu” (Dt 21,23).

Aquestes pobreses són deliberades, i les culmina en una formulació xocant: “Feliços els pobres, és vostre el Regne de Déu” (Lc 6,20). Tot apunta a que Jesús està convençut d’una certesa: **el Regne de Déu està centrat en els pobres**. Aquesta afirmació té moltes conseqüències per als que vivim buscant el Regne! Entenguem pobres en sentit ampli: de recursos, de capacitats, de salut, d’oportunitats a la vida, víctimes... En el dibuix que segueix, si la línia del Regne fos la nº1, no hi hauria un balanç perquè pobres i rics (o potser millor empobrits i enriquits), oprimits i opressors tindrien el mateix tracte, seria injust que actuar així o aixà fos el mateix. Si la línia del Regne fos la 2 o la 3, els pobres mai podrien arribar a aquest nivell per la seva condició limitada i desgraciada. Només si Déu escull centrar el Regne al nivell dels pobres (nº4) aleshores tothom pot entrar-hi, perquè els rics poden (han de!) davallar, decreïxer, servir i atendre els pobres fins a baixar-hi. El Regne es troba en el punt més baix de la humanitat, i per això aquell qui porta el Regne (Jesús) neix en el punt més baix (a la intempèrie).

2) Jesús SALVADOR

Rebobinem: tot comença per aquest infant que neix. I correm el perill, la temptació, de pensar que Nadal és repetir les mateixes tradicions i compliments i consums... No coneixeu, com jo, persones que només de pensar en el Nadal els entra una mena d’estat depressiu? No serà que ens satura tanta superficialitat? Per això proposem clavar arrels i trobar sentit. Què té d’especial aquest nen?

Sant Ignasi de Loiola a la 2ª setmana d’EE ens convida a contemplar com Déu (Trinitat) mira el nostre món:

- Per una banda, com contempla tot el dolor, la mort, la perversió... tantes ferides i tanta crueltat: inferns a les llars (violència de gènere...), màfies i terrorisme extrem, violacions, opressió econòmica, esclavatge, drogues, guerres i ambició... Tot un conjunt de dinàmiques centrades en l'EGO i completament destructives.
- Per l'altra, com contempla el bé generós que brota discret, minúscul però eficaç, feble...

Davant d'aquesta mirada, que podem assaborir una estona, se'ns planteja la qüestió clau: i jo? Faig festa o m'entristeixo amb les mateixes realitats que Ell? Les meves entranyes s'assemblen a les seves?

En aquest punt Déu DECIDEIX, fa una OPCIO fonamental, que ens descriu poèticament Jn 1,14: "La Paraula es va fer carn i acampà entre nosaltres". És a dir, decideix donar resposta a aquesta greu situació de dinàmiques autodestructives, perquè hi hagi una dinàmica suficientment forta i assolible que ens n'alliberi, que ens SALVI: el Regne de Déu.

Si volem una comparació més actual, podríem fer servir el símil d'Internet. Imaginem per un moment que Déu és Internet que flueix, i que si estem connectats a Internet gaudim del flux de la divinitat en nosaltres. El poble d'Israel, amb les seves pràctiques i tradicions al Temple, engabiava Déu en una religió per a uns pocs i amb requisits tant feixucs i injustos que molts no hi arribaven. És com si acaparessin tots els cables d'Internet i se'ls quedessin. Gairebé ningú tindria cables, i per tant no podria tenir Internet!! (Aquesta també és una temptació a l'Església, amb allò que s'havia dit fa temps: "fora de l'Església no hi ha salvació"!). Déu, veient la miserable situació i la necessitat de salvació de tanta gent que no accedeix als "cables", configura un nou router, Jesús, que dona wifi gratuït per a tothom qui s'hi connecta, de lluny o d'a prop. Així tothom pot accedir a Déu encara que no tingui cable, i Déu pot alliberar-nos de les conseqüències del pecat (d'aquesta dinàmica autodestructiva).

I com ens hi connectem, a aquesta wifi? Pensem en l'home ric (Mc 10,17ss): "vés, ven tot el que tens i dóna-ho als pobres, i tindràs un tresor al cel. Després vine i segueix-me." El centre del Regne continuen sent els pobres, als quals s'ha de procurar atendre tant com es pot. I el seguiment de Jesús és reproduir els seus sentits (com ell mirava, parlava, tocava, escoltava...) en el s.XXI, deixar que ell visqui, com si la música "Jesús" enregistrada en el s.I la reproduíssim (com un MP3) en diferents contextos i situacions d'avui.

Es veu encara més clar en Zaqueu (Lc 19), el significat de "salvació": després de que aquell home, esclau dels seus interessos (guany, oprimint...) es troba amb Jesús se li trenquen els esquemes i fa un canvi. Jesús assegura "avui la salvació ha entrat en aquesta casa", és a dir: avui el Regne ha salvat aquest home de seguir les seves dinàmiques destructives.

I... rebobinem? Tota aquesta salvació, per mitjà del qui la porta, Jesús salvador, aquest infant que neix, menut, en un pessebre.

3) Jesús INCLUSIU

Per últim, Jesús inclusiu. Sembla una paraula moderna i poc atribuïda a Jesús. Què ens fa pensar en *inclusiu*?

Com sabeu, els dos evangelis que parlen del naixement de Jesús són Mateu i Lluc (molt recomanable llegir-los aquests dies!). Si mirem cadascun d'ells trobarem històries diferents sobre el naixement de Jesús, i també quelcom sorprenent:

- **MATEU**

- Els primers que el visiten i adoren són uns mags d'Orient (**FORASTERS** de diferents nacions)
- Poques frases més tard, es diu que la família sencera (Josep, Maria, Jesús) esdevenen **FORASTERS** refugiats a Egipte.

- **LLUC**

- Es descriu com Jesús neix en unes condicions **MISERABLES** (menjadora) i **EXCLÒS** (no hi havia lloc)
- Els primers que el visiten són uns pastors, que no tenen res d'idíl·lic, eren gent **MISERABLE** i de mala fama que vivien **EXCLOSOS** fora de la ciutat pasturant els ramats.

Com veiem, sembla que els evangelis estan preocupats per:

1. Mostrar que Jesús **INCLOU** fins al més pobre i maleït (acull forasters, acull miserables i exclosos), i per tant és **PORTA** de tots des del principi ("Jo sóc la porta de les ovelles" a Jn 10,7; menja amb cobradors d'impostos i pecadors a Mc 2,16; proposa l'ovella perduda per explicar el Regne a Lc 15,3-7... etc.)
2. Que allò que Déu busca comunicar **HO ENCARNA** ell mateix (acull forasters --> Ell es fa foraster, acull pobres --> ell neix pobre). Avui en dia es veu clar: un cristià no té credibilitat si no és testimoni coherent, si actua amb hipocresia i no **ENCARNA** ell mateix el que predica. Així comença Déu, practicant el que proposa.

I... rebobinem de nou? Tot això comença en aquest diminut infant a qui seguim. Per tant, les preguntes surten soles: I jo, estic a prop dels exclosos, dels pobres i miserables, com Jesús ja ens "predica amb l'exemple"? Déu està ansiós de seguir "fent Nadal" a través nostre! Puc crear algun espai a casa, en família, per "provocar" una experiència de Déu, almenys aquest Nadal? Potser un silenci setmanal davant el pessebre, llegint els textos evangèlics? Com educar els fills amb exemple, per comunicar aquest Jesús **POBRE, SALVADOR, INCLUSIU?**

Sant Ignasi ens va deixar una frase-tresor: "L'amistat amb els pobres ens fa amics de Déu". Diu "l'amistat", no la caritat o el donar coses. Quan el pobre esdevé algú a qui acollim en el nostre cor, Déu pot entrar en nosaltres, perquè com hem vist abans, el seu Regne se centra en el pobre i passa a través seu.

Acabem amb una comparació una mica mundana, però així a vegades s'entén de seguida: imagineu que us toca la loteria, i teniu una explosió d'alegria, convideu a tothom per celebrar-ho, és un dia inoblidable. Al cap d'un mes ensenyeu encara als amics la papereta que l'heu posat en una vitrina, i esteu celebrant aquesta fortuna. Al cap d'un any encara convideu els amics a celebrar a casa: "avui fa un any que em va tocar la loteria, mireu la papereta!" ... els amics es quedaran parats mirant i diran... i no l'has fet servir???

Tenim el perill de celebrar cada any aquesta gran fortuna, Jesús que neix, però no practicar-lo, no actualitzar-lo, no viure'n el significat. Ens hi posem?